

★ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ★

Η ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΓΝΩΣΤΟΥ

ν δωματίω μικρῷ κειμένῳ ὑψηλά, πολὺ ὑψηλά, εἰς τὸ ἄκρον στενῆς καὶ μακρᾶς ὁδοῦ, κατώκεινσεαρός καλλιτέχνης, ὁ ζωγράφος Ρολάνδος.

Ὁ Πέτρος Ρολάνδος ἦτο πλούσιος, εἰς τὴν πλούσιον, ὅταν ἐλπίξῃ νὰ γείνη τοιοῦτος. Ἡ μόνη αὐτοῦ πρόσοδος ἦτο ἑκατοστὺς περίπου φράγκων μὲ τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ τὸ ἐνοίκιον τοῦ πενιχροῦ ἐργαστηρίου του καὶ τὴν λιτὴν τροφὴν του, ἀναμείνων τυχὴν μάλλον εὐνοϊκὴν.

Ὁ Πέτρος ἠγείρετο τὴν πρωΐαν ἐνωρίς, ἤνοιγε τὰ παράθυρά του, ἐπότιζεν ἀνθὴ τινὰ ἐπὶ τοῦ ἐξώστου του, ἔμενεν ἐπὶ πολὺ ρεμβάζων, ἔστρεψε τὸ βλέμμα μελαγχολικὸν πρὸς τὴν ἀπέναντι αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἄκρου τῆς ὁδοῦ, οἰκίαν, ἀνέπεμπεν στεναγμούς τινας ὑποκώφους καὶ ἔπειτα ἐπεδίδετο εἰς τὸ ἔργον του.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ ἐν δωματίῳ μικρῷ κειμένῳ ὑψηλά, πολὺ ὑψηλά, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ στενῆς καὶ μακρᾶς, κατώκει νῆα εὐειδῆς, καλλιτέχνης ὡσαύτως.

Ἡ Ἀλίκη Λορμάνδου — οὕτως ἐκαλεῖτο — ἦτο πτωχή, εἰς τὴν πτωχὴν, ὅταν ἔχῃ περιουσίαν πεντακοσίων λιρῶν ἐτήσιον εἰσόδημα.

Ἦτο ζωγράφος, λάτρις ἐμμανῆς τῆς καλλιτεχνίας, ἀλλ' οὐχὶ τόσο γνωστή, προτιμῶσα νὰ ζῇ διὰ τὴν τέχνην τῆς παρα διὰ τῆς τέχνης τῆς.

Τὴν πρωΐαν ἠγείρετο ἐνωρίς, τὴν αὐτὴν περίπου ἦν καὶ ὁ Ρολάνδος ὥραν ἐνεδύετο, ἤνοιγε τὸ παράθυρόν της, ἐπότιζε λευκάνθεμα τινὰ τοποθετημένα ἐπὶ τοῦ ἐξώστου της, ἔβλεπε τὴν ἀπέναντι αὐτῆς κειμένην οἰκίαν καὶ ἔπειτα ἐπεδίδετο εἰς τὸ ἔργον της.

Καλλιτεχνὴς ἀληθὴς ὁ Ρολάνδος εἶχεν καρδίαν ἐτοιμήν ὥπως παραδοθῇ καὶ ἡ κομψὴ αὐτοῦ γείτων δὲν ἐδράδυνε νὰ τὴν κατακτήσῃ.

Πρὸ ἐνὸς ἔτους ὁ Πέτρος εἶχεν ἰδεῖ ἀποκλεισμένην τῆς Ἐκθέσεως μεγάλην αὐτοῦ εἰκόνα παρι-

σάσσαν τὴν Διχόνοϊαν. "Ὅσον ὡραία καὶ ἂν ἦτο ἡ εἰκὼν αὕτη, δὲν ἐγένετο δεκτὴ, ὑποτεθέντος ὅτι ἐν αὐτῇ ἀπετυποῦντο γλευκαστικῶς τὰ πρόσωπα δικαστῶν ἀνωτέρων, τῇ ἐπιτροπῇ δὲ αὐτῶν ἀπεκλείσθη τὸ ἔργον τοῦ Ρολάνδου, ὅστις παρεκλήθη ν' ἀναμείνῃ τὴν προσεχῇ Ἐκθέσιν.

Λαβὼν ὑπὸ σημείωσιν τὸ μᾶθημα τοῦτο, τὸ δοθέν εἰς τὰς σατυρικὰς αὐτοῦ ἀποβλέψεις, ἀπερσισε νὰ ἐπιβάλλῃ σιγὴν εἰς τοὺς κακολόγους καὶ νὰ καθησυχάσῃ τοὺς πολυαριθμοὺς ἐχθρούς, οὗς ἐκ τῆς περιστάσεως τούτης ἀπέκτισεν ἐκθέτων μίαν εἰκόνα γυναικίαν, μίαν προσωπογραφίαν ἀπλὴν, κεφαλὴν μὲ ὄψιν γλυκεῖαν καὶ ἐκφραστικὴν, μὲ βλέμμα περιπαθὲς καὶ νοήμον, μίαν ἐν ἐνὶ λόγῳ εἰκόνα, τὴν ὁποίαν ἡ τύχη θὰ τῷ παρεῖχεν.

Ἀλλ' αἱ ἡμέραι παρήρχοντο καὶ ἡ ὄνειροπολουμένη μορφή δὲν ἐφαίνετο.

Ἐνίστε, βλέπων γυναικίαν τινὰ ἐρχομένην μακρόθεν ἐνόμιζεν, ὑπὸ τὴν πρωΐαν ἐμίχλην ἢ τὸ ἐσπερινὸν σκιάσας, ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη ἦτο τὸ ἰδεῶδες του, ἀλλ' ὅταν ἐπλησίαζεν, ἐπιφώνημα ἀπογοτεύσεως ἐξήρχετο τῶν χειλέων του.

— Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ κάμω; ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀτυχὴς διὰ νὰ ἴδω τὴν εἰκόνα ἣν ζητῶ; Πρέπει νὰ περῶ τὸν κόσμον ὁλόκληρον;

Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι πράγματι οἵτινες ἀπερχονται μακρὰν ὥπως ἀναζητήσωσι τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν ὑπὸ τὰς χεῖρας των. Οὕτω ματοῖως καὶ ὁ Πέτρος ἀνεζήτησε μακρὰν τὸ πρότυπον, ὅπερ εὐρίσκειτο τόσῳ πλησίον του.

— Τί καιρὸν ποῦ ἔλασα, ἀνέκραξεν ἡμέραν τινὰ, ἐνῶ δὲν εἶχον εἰρὴν νὰ στρέψω ἀπέναντί μου τὰ βλέμματα.

Ἐν τούτοις πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐπανειλημμένως ἔστρεψε τὰ βλέμματα καὶ ὅμως ἔβλεπε χωρὶς νὰ βλέπῃ, τότε δὲ μόνον εἶδεν, ὅταν ἠγάπησεν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκ τῆς, ἦτοι ἀρ' οὗτο ὁ Πέτρος εἶδε, τὴν ὡραίαν του γείτονα ἀνταποκρινομένην εἰς τὸ ἰδεῶδες του, ὁ πρὸς αὐτὴν θυμασμός του ἐπηύξησε, ὁσάκις δὲ τὴν ἔβλεπεν, ἀνεύρισκεν ἐν αὐτῇ μυρία θέλγητρα, καλλονὰς ἀπαίρους, τὰς ὁποίας ἦτο βέβαιος ὅτι τὴν προτεραίαν δὲν εἶχεν παρατηρήσει.

Οὕτω, ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ τὴν εἰκόνα τῆς.

Ἀλλ' ἀλλοίμονον! Πῶς ἔπρεπε νὰ ἐπιληθῇ τοῦ ἔργου; Ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ἐκτέλεσις ἦτον ὅλως ἀδύνατος.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ Ἀλίκη προσέκυπτε συχνάκις ἐπὶ τοῦ παραθύρου, διέμενεν ἐπὶ μακρὸν ἐπ' αὐτοῦ ρεμβάζουσα, ἠγείρε τὴν κεφαλὴν ὥπως θεωρήσῃ τὸν

οὐρανόν, προσέκλινεν ὅπως ἴδῃ τῆς ὁδοῦ τοὺς διαβάτας, ἀλλ' ἐν ταῖς κινήσεσιν αὐτῆς καὶ τῇ στάσει οὐδὲν ὑπῆρχε τὸ θετικόν καὶ ὠρισμένον.

Ἐν τῇ ἀμυχανίᾳ του ταύτη ὁ Πέτρος ἀπεσάσισε νὰ γράψῃ ἀπὸ μνήμης τὴν εἰκόνα, ἀφοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὰ κανονικὰ διὰ τὸ ἔργον του μέσα. Κεκρυμμένος ἤδη ὤπισθεν παραπετάσματος, ἐπωρλαῖτο τῶν στιγμῶν, καὶ ὡς ἡ γείτων του ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ παραθύρου ὅπως τὴν σπουδάζει. Μετὰ μακρὰν δ' ἐπιμονὴν κατώρθωσε νὰ ἐγγράξῃ ἐν τῷ πνεύματί του τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς νέας, τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τοῦ προσώπου τὴν ἑκφρασιν. Ὅτε δὲ ἐπέσθῃ πλέον περὶ τῆς ἐν τῇ μνήμῃ του πιστῆς ἀποτυπώσεώς της, ἀπεσάσισε νὰ μὴν ἐξέλθῃ τοῦ οἴκου του πρὸ τῆς ἀποπερτάσεως τῆς εἰκόνης.

Καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἐσπευδεν εἰς τὸ παράθυρον, ἀφοῦ ἦνται ἐκείθεν τὴν ἡμερησίαν ἐμπνευσίν του, ἤρχετο πρὸ τῆς ὁδῆς του καὶ ἀναλαμβάνων τὴν χρωστήρα του, ἐπέδιδετο πλήρως ἀφοσιώσεως εἰς τὸ ἔργον του.

Ὡς ὀμιχλώδης ὀρίζων, βαθυμῶδὸν διαφωτισόμενος καὶ ἀποκαλύπτων διαδοχικῶς μυρίας ἀγνώστους λεπτομερείας, τὸ σχεδιάσμα ἀδιαλείπτως συνεπληροῦτο, καὶ ἐξελίσσετο μέχρις οὗ τὸ ὥχρον καὶ μελαγχολικὸν πρόσωπον τῆς εὐειδοῦς γείτονος μὲ τοὺς μαύρους αὐτοῦ ὀφθαλμούς, τὸ μειδίαμα τὸ σεμνὸν καὶ τὸ στόμα τὸ ρόδιον ἐπλήρωσε φωτὸς τὸ ψυχρὸν καὶ συυθρωπὸν τοῦ καλλιτέχνου δωματίου.

Ἀλλὰ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἀτυχῶς δὲν ἐφώτιζεν ἐπαρκῶς τὸ δωμάτιον τοῦ Πέτρου ὅπερ ἐσκήζετο ὑπὸ ἐργασταίου μὲ ὑψηλὰς καπνοδόχους, ἐξ ὧν καὶ ἑκάστην νέφη καπνοῦ ἀνεδίδοντο. Ὡς ἐκ τούτου ὁ καλλιτέχνης ἠναγκάζετο νὰ ἀνάπῃ πολὺ ἐνωρίς τὴν λυχνίαν του, ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τῆς ἀνυπομονησίας διήρχετο τὰς νύκτας του ἐργαζόμενος ἄνευ σχεδὸν διακοπῆς, διορθῶν ἀδιαλείπτως τὸ λεπτὸν ἐκεῖνο ἔργον, ὅπερ ἐφαίνετο συμπεπληρωμένον καὶ τέλειον καὶ ὅπερ ἡ θεὸς νὰ καταστήσῃ τελειότερον.

Ἡ ἐργασία ἔβαινε καλῶς. Ἡ κεφαλὴ καὶ οἱ ὦμοι ἐφαίνοντο ἐξ ὀλοκλήρου τελειωμένοι καὶ μόνον οἱ βραχίονες καὶ αἱ χεῖρες ὑπελείποντο, χεῖρες κομψαί, ἀριστοκρατικαί, μὲ δακτύλους λεπτούς, μὲ ὀνυχας ροδίνους, χεῖρες μετὰ δυσκολίας δυνάμεναι ν' ἀποδοθῶσι καὶ ἐν τῇ εὐνοϊκωτέρᾳ τοῦ προτύπου στάσει.

Τινὲς τῶν φίλων, πρὸς οὓς ὁ Πέτρος εἶχε δεῖξει τὸ ἔργον του, τὸν συνεχάρησαν θερμῶς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, ἀλλὰ συγχρόνως τῷ ἐπέβαλον νὰ παύσῃ ἐργαζόμενος κατὰ τὴν νύκτα.

— Δὲν κάμεις διόλου καλὰ, τῷ ἔλεγον. Θὰ χάσῃ τὴν ὄρασίν σου. Διατὶ βιάζεσαι τόσο; Ἐὰν ἡ εἰκὼν σου δὲν προσθάσῃ τὴν ἐφετινὴν ἔκθεσιν, ἡμπορεῖ νὰ περιμένῃς τὸ ἐρχόμενον ἔτος. Τί μὲ τοῦτο;

Ὁ Πέτρος ἠννῶει καλῶς ὅτι οἱ φίλοι του εἶχον δίκαιον, ἀλλὰ παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν συμβουλὴν των.

Ἐσπέραν τινα, ἐνῶ ὁ Πέτρος, κατὰ τὸ σύνθημα, εὐρίσκετο ἐν τῷ δωματίῳ του, ἰστάμενος πρὸ τοῦ

ὀκρίθαντος καὶ κρατῶν διὰ μὲν τῆς μιᾶς χεῖρος τὴν πυξίδα του διὰ δὲ τῆς ἑτέρας τὴν χρωστήρα, ἐπεξηργάζετο ἐπὶ τοὺς κατηραμένους ἐκεῖνους βραχίονας καὶ τὰς χεῖρας, αἰφνὴς ἡσθάνθη ὡς τούλην τινα ἀπλουμένην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ὁ χρωστήρ του ἤρξατο νὰ διευθύνεται ἀδεξιῶς, ἀποθέτων τὸ μέλαν ἐπὶ τοῦ κυανοῦ χρώματος. Ἐνόμισεν ὅτι τὸ φῶς τῆς λυχνίας τοῦ δωματίου τοῦ ἤλαττοῦτο.

Ἄλλ' οὐχί.

Ἡ λυχνία ἦτον ὑψηλὴ, ἡ δὲ λάμπρις αὐτῆς ζωηρά. Ἐπλησίασε τὴν εἰκόνα, ἀλλὰ οὐδὲν διέκρινε πλέον. Ἡθέλησε νὰ θέσῃ τὴν λυχνίαν ἐπὶ μονόποδος τραπέζιου, παραπλεύρως... ἀλλὰ τὸ τραπέζιον ἐκεῖνο δὲν τὸ διέκρινε. Καὶ ἡ λυχνία ἀφῆκε ἐν τῷ κανῶ καὶ καταπεσοῦσα μετὰ πατάγου, ἐσθῆθη. Τὸ ὑάλινον αὐτῆς δοχεῖον ἐθραύσθη, ὁ δὲ ἀτυχὴς νέος μαντεύσας τὴν φοβερὰν πραγματικότητά, ἐξέβαλε κρουγὴν φοβερὰν καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ δαπέδου ἀναίσθητος.

Ἦτο φρικτῶδες τὸ δυστύχημα τὸ ἐπελθὼν εἰς τὸν νεαρὸν καλλιτέχνην.

Ἦτο τυφλός!

Αἱ ἐφημερίδες ἀφηγῆθησαν τὸ γεγονός μετὰ λεπτομερειῶν μεστῶν συγκινήσεως. Πλήθος φίλων τοῦ Πέτρου, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐχθρικῶς πρὸς αὐτὸν διακειμένων, ἐσπευσαν εἰς τὸν οἶκον του. Πάραυτα δὲ εἰδοποιήθησαν καὶ οἱ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ εὐρισκόμενοι γονεῖς του.

Οὗτοι, καίτοι διετέλουν εἰς διάστασιν μετὰ τοῦ νέου ὡς ἐκ τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἐπαγγέλματος, τὸ ὅποιον εἶχον ἐκλέξῃ παρὰ τὴν θέλησίν των, ἐσκέφθησαν ὅτι πρὸ τοιούτου δυστυχήματος, οἱ δυσαρέσκαιci ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσωσιν, διὸ καὶ μεταβάντες εἰς Παρισίους, παρέλαβον μεθ' αὐτῶν τὸν Πέτρον, εἰς τὴν ἐξοχὴν! Ὁ καθαρὸς ἄνθρωπος, ἡ πλήρης ἡσυχία καὶ ἀνάπαυσις, καὶ αἱ οἰκογενειακαὶ ἰδίως περιποιήσεις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ συντελέσωσιν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς υγείας του.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Ἀλίκη Λορμάνδου ἐξήρχετο καὶ ἑκάστην ἐπὶ τοῦ ἐξώστου ἵνα περιποιηθῇ τὰς μαργαρίτας τῆς, βλέπουσα δὲ τὰ παραπετάσματα τοῦ γείτονος τῆς ἐρμητικῶς κεκλεισμένα, ἡσθάνθη νυσσμένην τὴν περιεργειάν της.

— Μήπως ἀσθενεῖ; ἔλεγε καὶ αὐτὴν. Ποῶς ἀπεσάσισε ν' ἀφήσῃ τὰ γεράνια του ν' ἀποθάνουν; Μήπως δὲν τοῦ ἀρέσω πλέον καὶ διὰ νὰ με ἀποφύγῃ κλείεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Μήπως μετῴκησε καὶ οἱ νέοι κάτοικοι δὲν ἀγαποῦν τόσο πολὺ τὰ ἄνθη καὶ τὸν ἀέρα;

Ἀκουσίως καὶ παρὰ τὴν πεποίθησιν, ἣν εἶχεν ὅτι ὁ γείτων της οὐδέποτε τῇ ἀπησχόλησε τὸ πνεῦμα, ἐξεπλάγη, ἀνησύχησεν καὶ διὰ νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν κατέφυγεν εἰς τὸ τελευταῖον μέσον... νὰ ἐρωτήσῃ τὴν ὑπηρετρίαν της.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, Αἰκατερίνη, τῇ εἶπεν. Τί ἔγειναν ὁ νέος ἐκεῖνος ὅπου ἐκατοικοῦσε ἀπέναντι; Νομίζω ὅτι εἶνε ζωγράφος, χωρὶς ἄλλο θὰ ἐφυγε, διότι δὲν τὸν βλέπω πλέον εἰς τὸ παράθυρόν του.

— Ἐνδιαφέρεσθε, κυρία;

— "Όχι, διόλου. Έρωτώ από απλήν περιέργειαν, απήντησεν ἡ Ἀλίκη ἀφελῶς.

— Ἐάν ἤξεύρατε, κυρία.

— Τί πράγμα;

— Εἶνε τρομερόν... Ὁ καυμένος ἐκεῖνος ὁ νέος ἐτυφλώθηκε.

— Θεέ μου! Ἀλήθεια;

— Μάλιστα. Τό ἐπαθε ἔτσι ἔξαφνα, ἐκεῖ ποῦ ἐζωγράφει. Οἱ φίλοι του ὅμως τοῦ τὸ εἶχαν προειπεῖ. Φαντασθῆτε, κυρία, ὅτι εἶχε τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ ζωγραφίζῃ τὴν νύκτα μὲ τὸ φῶς τῆς λάμπας. Οἱ γονεῖς του ἤλθον καὶ τὸν πῆραν εἰς τὸ σπῆτι των, σ' τὴν ἐξοχή.

— Τί ιδέα πάλιν αὐτῇ, προσέθεσεν ἡ Ἀλίκη νὰ ἐργάζεται τὴν νύκτα καὶ ν' ἀναγκάζῃ τὰ μὲν δέλα του ν' ἀγρυπνοῦν!

— Ἀ, ὅχι, ὅχι. Ὁ κύριος Πέτρος δὲν εἶχε μὲν δέλα, κυρία. Ἐζωγραφίζεν ἔτσι... πῶς νὰ σᾶς πῶ... μὲ τὸν νοῦ του... Ἐζωγραφίζεν ἓνα πρόσωπο... Ἐγὼ τὸν εἶδα... Μὲ ἐπῆρεν ἡ θυρωρὸς εἰς τὸ δωματίό του καὶ μοῦ τὸ ἔδειξε μίαν ἡμέρα ὅπου ἐκεῖνος ἔλειπε. Ὅλος ὁ κόσμος ἔχει νὰ κάμῃ κυρία... Ἐγὼ μάλιστα ἐνόμιζα ὅτι τὸ ἤξεύρατε...

— Τί νὰ ἤξεύρω;

— Ζωγραφίζει μίαν γυναῖκα... Καὶ νὰ ἰδῆτε ὅτι σᾶς ὁμοιάζει πολύ, μὰ πάρα πολύ, καθὼς εἶσθε μάλιστα αὐτὴν τὴν στιγμὴν... Τί ὁμοιότης... Τί ὁμοιότης!

— Πῶς; Ζωγραφίζει τὴν εἰκόνα μου;

— Μάλιστα, κυρία, μάλιστα. Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι τὸ ἤξεύρατε... ὅτι εἶσθε σύμφωνοι...

Εὐνόητος εἶνε ἡ συμπάθεια καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ διήγειρον ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Ἀλίκης οἱ λόγοι τῆς υπηρετρίας.

Συνεννοηθεῖσα μετὰ τῆς θυρωροῦ τοῦ ζωγράφου ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ δωματός. Οὐδεμία μεταβολή. Τὰ πάντα εὐρίσκοντο εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἣν κατεῖχον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς λιποθυμίας τοῦ Πέτρου, πλησίον δὲ τοῦ παραθύρου ἐπὶ τοῦ ὀκρίδαντος, ὑπῆρχε εἰκὼν γυναικὸς μελανειμονούσης.

Ἦτο πράγματι ἡ εἰκὼν τῆς.

Ἐφαίνετο δὲ ὅτι ἐξήρχετο πλήρης ζωῆς καὶ ὁμοιότητος ἀπὸ τοῦ περιβάλλοντος αὐτὴν κυανοῦ βάθους.

Αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὴν ἔμφυτον γνώσιν τοῦ ἔρωτος, τὸν ὁποῖον ἐμπνέουσιν, καὶ ἡ Ἀλίκη οὐδόλως ἐδυσκολεῖτο ὅπως ἀνακαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ Πέτρος Ρολάνδος ἔζη ἐν Τουραίνῃ, ἐν τῷ μέσῳ οἰκογενείας σχεδὸν ἀδιαφορούσης, ὑποθαλλόμενος δὲ εἰς αὐστηρὰν θεραπείαν, εἰς τὴν ὀλίπην τῆς ὁποίας προσετίθετο καὶ ἡθικὴ τις δόνησις.

Ἡ γάπα ἐκείνη δὲ τὴν ὁποίαν ἡ γάπα ἀπώλετο δι' αὐτὸν ἀνεπιστρεπτί.

Ἡ χώρα, ἐν ἣ εὐρίσκετο, ἦτο θαυμασία, περιτοιχοῦμένη ὑπὸ δένδρων καὶ ἀνθέων καὶ θάλλουσα ὑπὸ οὐρανὸν διακνῆ. Ὁ ποταμός, ὅστις τὴν διέσχίζεν ἦτο θῆς λαμπρᾶς. Ἡ φύσις περὶ ἑμυροβόλῃ καταμαγεύουσα τὸ ὄμμα. Ἀλλὰ τί ἦσαν ὅλα ταῦτα διὰ τοὺς ὀφθαλμούς του;

Φεῦ! ἦτο τυφλός!

Δὲν θὰ ἐζωγραφίζε πλέον. Ἡ ἡμιτελὴς εἰκὼν τοῦ ἐκεῖτο κονιοσκηπῆς, πέραν ἐκεῖ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, ὅπου ἡ ἀταξία ἐδασίλευσεν. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του δὲν ἠδύναντο νὰ ἴδωσι πλέον τὴν ποιητικὴν μορφήν τῆς καλῆς αὐτοῦ γείτονος, ποτιζούσης τὰ ἄνθη τῆς.

Καὶ νὰ σκέπτεται ὁ ἀτυχὴς ὅτι εἶχε τόσην πεποίθησιν εἰς τὸ μέλλον του, ὅτι μίαν ἡμέραν ἤθελε δοξασθῇ καὶ αὐτός. Ὡς τῆς σκληρᾶς τῶν ὀνείρων του ἀπάτης! Οὐδεμία πλέον εἰς αὐτὸν παρηγορία ἐναπέμεναν ἄλλη εἰρή ἢ ἐγκαρτέρησις.

Καὶ ὅμως... ὁ Ρολάνδος ἐθεραπεύθη.

Ἐπρόκειτο περὶ καταρράκτου. Ἐγένετο ἡ ἐγχειρήσις, ἐπέτυχε, καὶ ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης ἀπηλλάγη τῆς περιβάλλουσας τοὺς ὀφθαλμούς του σκοτίας.

Ἐχει ἤδη καλῶς τὴν υἱείαν.

Ποία χαρά. Θὰ ἐπανίδῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας μετὰ τόσας νύκτας σκοτεινίας, ἀπαισίας. Πόσον ἤδη ὁ Πέτρος εὐρίσκει ὥραϊον τὸν ἥλιον! Πόσον φαιδρὰ καὶ ἐπίχαρις ἀπλοῦται πρὸ αὐτοῦ ἡ φύσις.

Ἀλλ' ὁ Πέτρος δὲν ἔχει καιρὸν νὰ χάνῃ διὰ τὰ θλιγνότερα τῆς φύσεως. Ὀλίγοι μόνον ἡμέραι τῷ ὑπολείπονται διὰ τὴν Ἐλθεῖν καὶ θάλει νὰ σπύσῃ νὰ ἀποπερατώσῃ τὸ ἔργον του, νὰ ἐπανίδῃ τὴν γείτονα!

Ἀποχαιρετίσας ἤδη τὴν οἰκογενεῖάν του εὐρίσκειται ἐν τῇ σιδηροδρομικῇ ἀμάξῃ.

Φθάνει εἰς Παρισίους.

Σπεύδει πρὸς τὸν οἶκόν του... ἀνέρχεται τὴν κλίμακα... ἀνοίγει τὴν θύραν... ἀλλὰ πάραυτα ἐκβάλλει κραυγὴν ἐκπλήξεως.

Ἡ εἰκὼν του ἔλειπεν!

Ἐν τούτοις τὰ πάντα ἐν τῷ δωματίῳ του διατηροῦντο ἐν τῇ αὐτῇ ὥς καὶ ἄλλοτε θέσει. Ὁ ὀκρίδας, ἡ χρωματοθήκη, ἡ πυξίς, οἱ χρωστικαὶ... Οὐδὲν ἐφαίνετο μετακινήθῃ... ἐκτὸς τῆς εἰκόνης.

Ἀλλὰ τί ἐσήμερις τοῦτο;

Σπεύδει πάραυτα ζητῶν πληροφορίας. Ἐρωτᾷ ὅλους τοὺς δυναμένους νὰ τὸν πληροφορήσωσιν, ἀλλ' οὐδεὶς τῷ ἀπαντᾷ. Ἐπὶ τέλους ἡ θυρωρὸς ἀποφασίζει νὰ τῷ εἴπῃ:

— Μὰ κύριε, φαίνεται ὅτι τὸ ἔργον σας τὸ ἐκλεψαν. Δὲν εἴμεθα δὲ καὶ ὑπεύθυνοι διὰ τὰς κλοπὰς τῶν ἄλλων. Πάντοτε ὑπάρχουν κλέπται καὶ κάθε μάλιστα λογῆς.

Ὁ Πέτρος ἤνοιξε τὸ παράθυρον. Ἡ γείτων του δὲν ἐφαίνετο.

Ἐρωτᾷ ἐκ νέου τὴν θυρωρὸν.

— Ἀ! εἶπεν αὐτῇ, ἐννοεῖται τὴν νέαν ἐκείνην ὅπου ἐκατοικοῦσε εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος; Δὲν κατοικεῖ πλέον ἐκεῖ. Ἐφυγεν. Ἡξεύρω ὅτι ἄλλοτε τὴν ἐκαλοβλέπατε μὰ μοῦ φαίνεται πῶς σᾶς ἔκαμε ὀλίγον τὸν βαρύν. Δὲν εἶνε ἀλήθεια;

Καὶ ἡ ἀφελὴς θυρωρὸς ἤρξατο νὰ γελάῃ χαιρᾶ κάκως, ἐμβάλλουσα εἰς πλήρη ἀδημονίαν τὸν ἀτυχὴ καλλιτέχνην.

Λοιπὸν ἀνεχώρησε; Δὲν εὐρίσκειται πλέον ἐκεῖ ὅπου τόσον συχνὰ τὴν ἔδλεπεν;

Ἀλλὰ ποῦ μετέβη; Τί ἐγείνει;

† Ν. Γύζη

Ἡ εὐγνωμοσύνη ἀποθανατίζουσα στέφανον

Ὁ Πέτρος ἀγνοεῖ τί νὰ δεχθῇ καὶ πιστεύσῃ.
Ἐν τῇ ἀπορίᾳ του δ' ἐκείνη ὑπὸ πλήρης ἀπελπισίας κατέχεται.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Ἐκθεσις εἶχεν ἀνοίγει.

Ἦτο ἡ ἡμέρα τοῦ βερνικώματος. Ὅλος ὁ καλλιτεχνικὸς κόσμος τῶν Παρισίων ἐπλημμύρει κυριολεκτικῶς τὰς αἰθούσας τῆς νέας Ἐκθέσεως.

Ὁ Πέτρος, δυσηρεστημένος κατὰ τῆς Ἀλίκης του, μένεα πνέων κατὰ τοῦ κλέπτου τῆς εἰκόνης του, κατὰ τῶν συναδέλφων του, ἀκολουθεῖ τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἐκθεσιν.

Προχωρεῖ ἐν τῇ μεγάλῃ τετραγωνικῇ αἰθούσῃ.

Πρὸς τ' ἀριστερὰ βλέπει συνηγμένον πλῆθος ἀπειρον περιέργων ἀποτελούμενον ἐκ κριτικῶν, ζωγράφων, γλυπτῶν καὶ ἄλλων καλλιτεχνῶν συζητούντων.

— Ἀναμφιβόλως ἐκεῖ θὰ ᾔηνε τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐφέτος τὰ πρωτεῖα, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Πέτρος.

Κα' διανοίγων τὸ πλῆθος διὰ τῶν ὤμων καὶ τῶν ἀγκῶνων του, κατορθοῖ ἐπὶ τέλους νὰ φθάσῃ πρὸ τῆς εἰκόνης, ἣτις ἦτο πράγματι τὸ ἀντικείμενον τῆς γενικῆς περιεργείας καὶ ἐκπλήξεως.

Περίεργον ! Μήπως ἡπατάτο ; Μήπως ἡ ὄρασις

του δὲν ἐπανῆλθεν ἔτι ; Μήπως δὲν ἐβλεπεν ἀκόμη ; Ἀπειμακρύνθη ὅπως μὴ ἐκβάλλῃ κραυγὴν ἀπορίας.

Ἡ εἰκὼν, ἣτις εὐρίσκετο ἐκεῖ, τοσοῦτον ἐνθουσιωδῶς κρινομένη, ἦτο ἡ ἰδική του. Ἡ εἰκὼν του συμπεπληρωμένη ἐξ ὁλοκλήρου.

Ὁ Πέτρος ἀνοίγει πάραυτα τὸν κατάλογον τῶν ἔργων τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀναγινώσκει :

— Ἀρ. 106. Εἰκὼν τῆς Δοῦς Ἀ... ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Ρολάνδου.

Ἀνῆγειρε τὴν κεφαλὴν μετὰ περισσοτέρας ἔτι ἐκπλήξεως.

Τὴν δὲ ἐκπληξίν του ταύτην οὐδεὶς ἄλλος διέλυσεν εἰμὴ ἡ Ἀλίκη, ἣτις ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς εἰσόδου τὸν παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματός.

— Ξεύρετε ; τῷ εἶπεν... Λέγουν ὅτι θὰ λάβητε τὸ τιμητικὸν μετάλλιον !

Ὁ Πέτρος Ρολάνδος εἶνε σήμερον ζωγράφος διάσημος καὶ πλουσιώτατος. Ἡ Ἀλίκη τὸν βοηθεῖ εἰς τὰ ἔργα του, ἀλλ' οὐδέποτε ἐκθέτει τι μὲ τὸ ὄνομά της· διότι, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἡ μόνης δόξας, ἣτις ἀρμόζει εἰς τὴν γυναικα, εἶνε ἡ δόξα τοῦ συζύγου τῆς.

(J. Berr de Turique).

Μετάφρασις ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΗΣ